

Vznik a šíření křesťanství

Prvními křesťany byli Židé žijící před dvěma tisíci lety v dnešním Izraeli a Palestině, tehdy pod nadvládou starověkého Říma. Na rozdíl od většiny ostatních obyvatel starověkého světa uctívali Židé jediného Boha, který byl podle nich stvořitelem všeho. Věřili také v příchod tzv. mesiáše – Bohem vyvoleného krále, spasitele a zachránce světa.

Za takového mesiáše se kolem roku 30 n. l. prohlásil potulný učitel Ježíš z Nazaretu. Nebyl však takovým mesiášem, jakého většina Židů očekávala. Nepostavil se do čela povstání proti Římu. Říkal, že jeho království není z tohoto světa. Lidí, jako byl Ježíš bylo v té době více a římský správci a také židovští kněží je podezřívavě sledovali – nechtěli riskovat vzpuru, ani připustit porušování náboženských pravidel. A Ježíš, ačkoli nevyzýval ke vzpouře proti Římu, skutečně porušoval mnoho náboženských pravidel a představ o tom, co je správné. Především však získával stále více stoupenců. Proto byl zatčen římským správcem Pontiem Pilátem a patrně se souhlasem nebo dokonce „na objednávku“ vysoce postavených židovských kněží v Jeruzalémě popraven tehdy obvyklým římským způsobem – přibitím na dřevěný kříž (ukřižováním).

Ježíšovi stoupenci však brzy rozšířili zprávu o tom, že jejich učitel po třech dnech vstal z mrtvých, odešel za Bohem – svým otcem a jednou se vrátí, aby nastolil království boží na zemi.

Ježíšovým stoupencům se v následujících letech a staletích úspěšně dařilo jeho učení šířit po celé římské říši. Apoštol¹ Pavel Ježíšovo učení, původně určené Židům, rozšířil na všechny lidi na zemi. Židovské slovo mesiáš bylo přeloženo do obvyklejší řečtiny a vzniklo slovo christos – Kristus. České slovo křesťanství a křesťané má spojitost s přijímacím obřadem očištění vodou tzv. křtem, kterým křesťané procházejí.

Křesťané byli v prvních staletích často pronásledováni. Především proto, že se odmítali účastnit náboženských obřadů spojených s římským státem. Přesto si křesťanství získávalo stále více stoupenců. Důvodů bylo několik: Křesťanství nabízelo údajný věčný posmrtný život každému, kdo ho přijal, odmítl ostatní bohy a snažil se „polepšit“; také se šířily zprávy o údajných zázracích, které vykonal nejen Ježíš, ale i jeho následovníci; a lidé byli také fascinováni odvahou, s jakou šli pronásledování křesťané vstříc smrti. Křesťanství bylo také lákavé svým pochopením pro lidi z nejnižších vrstev – pro chudé, nemocné, otroky.

Křesťanů přibývalo a v roce 313 n. l. římský císař Konstantin začal křesťanství podporovat (údajně poté, co zvítězil v bitvě před kterou požádal o pomoc křesťanského boha). Křesťanství se později stalo státním náboženstvím Říma, přežilo zánik římské říše a bylo hlavním šířitelem kultury a vzdělanosti ve středověké Evropě.

Ve 2.-4. století n. l. vznikl tzv. Nový zákon, který obsahuje čtyři vzpomínky na Ježíšovo narození, život, smrt, údajné zmrtvýchvstání a hlavně jeho učení. Těmto příběhům se říká evangelia. Spolu s (židovským) Starým zákonem tvoří Bibli – svatou knihu křesťanů.

¹ Apoštolové byli Ježíšovi žáci, kteří šířili jeho učení. Bylo jich dvanáct.